

Tornion valtuustotyön ja strategian arviointi

Valtuustokausi 2013-2017

Yhteenveto

Koonnut webropol-kyselyn pohjalta
kehitysjohtaja Sampo Kangastalo

Käsittelyaikataulu

Jory	8.5.2017
KH	22.5.2017
Kv. Info	(?)
KV.	29.5.2017

Valtuustotyön ja strategian arviointi -kysely

- ❑ **Kuntaliiton yleiskirje 12.1.2017 4/2017**
Valtuustokauden 2013-2017 työskentelyn arviointi

- ❑ **Valtuustotyön itsearvioinnilla** valtuutetut voivat ammattijohdon avustamana arvioida
 - valtuuston toimintaa
 - saavutettuja tuloksia
 - käytettyjä työskentelytapoja sekä
 - toiminnan kehittämistarpeita.

- ❑ Itsearvioinnilla valtuutetut voivat määrittää myös näkemyksiä tulevan valtuustokauden tärkeistä kunnallispoliittisista kysymyksistä.
- ❑ Kuntaliitto laatinut kyselylomakkeen, joka syötetty sähköisesti webropoliin
- ❑ <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelu/valtuustotyön-kehittäminen>

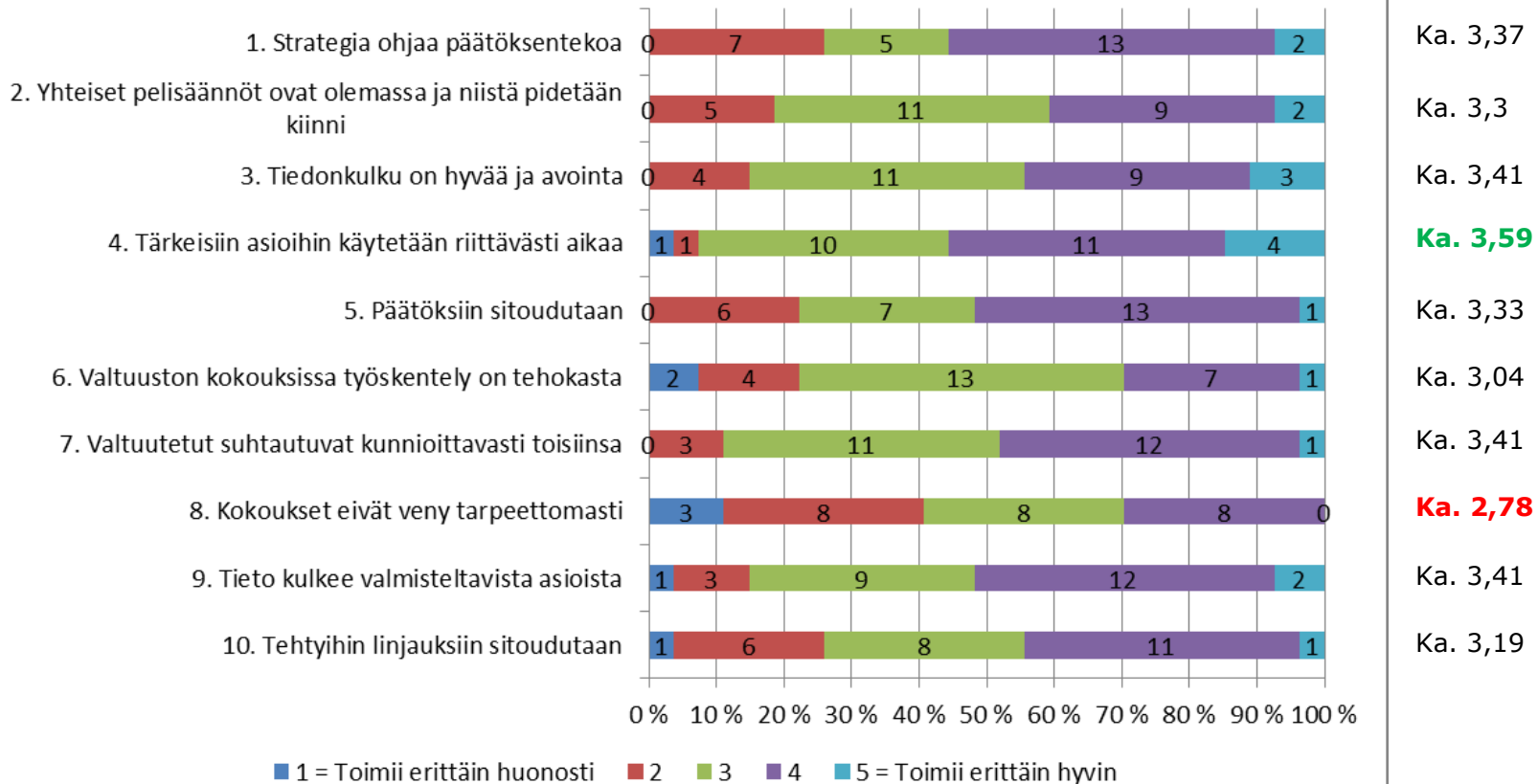
- ❑ Tornion osalta kysely toteutettiin 21.-28.4.2017
- ❑ Kysely lähetettiin 43 valtuutetulle
- ❑ Vastauksia saatiin 27 kpl (vastausprosentti 62,7)

Osa A. Valtuustotyön arviointi

1. Mitä mieltä olet valtuuston toimintakulttuurista?

N = 27

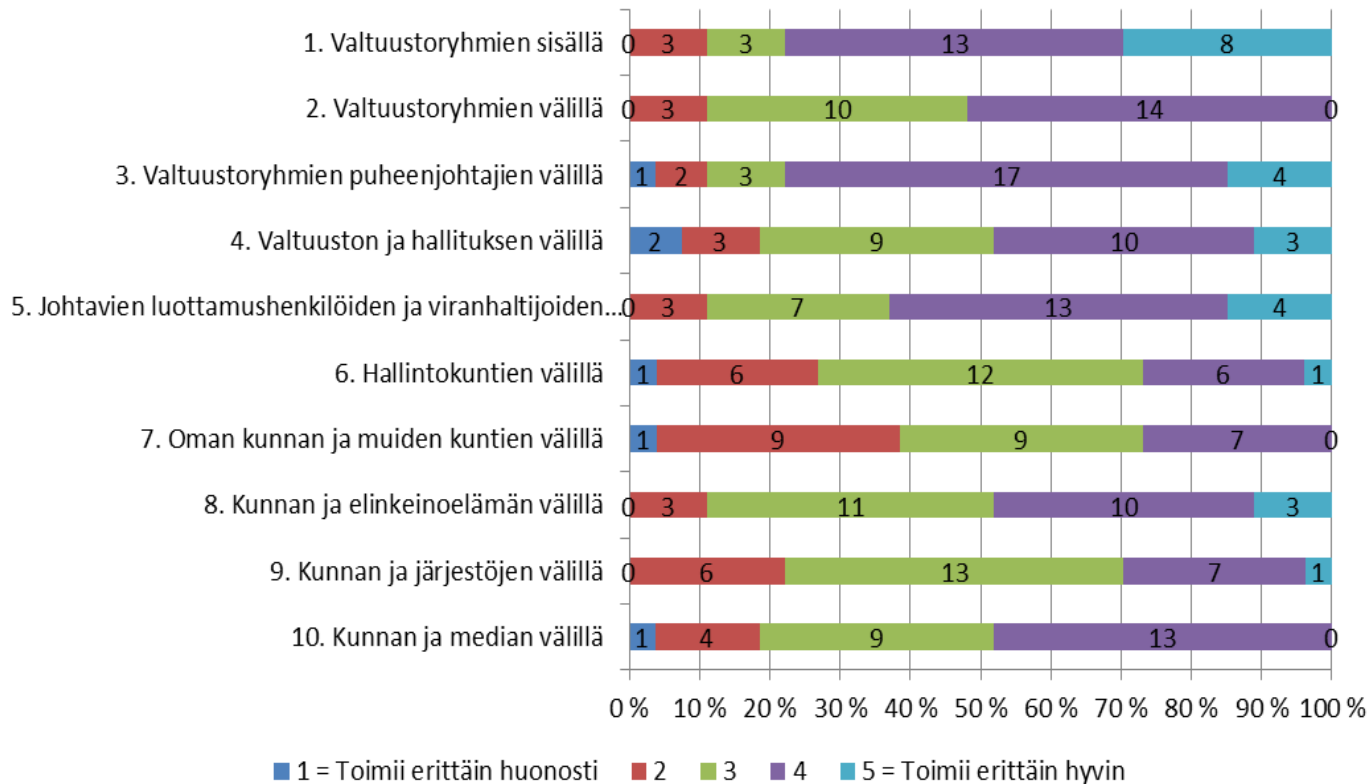

Jos toimintakulttuurissa on parannettavaa, mitä pitäisi tehdä? (N = 10)

- Puheenvuorot ovat usein pitkiä ja tylsistyttäviä. Ei tarkoita sitä, että puheenvuorojen pituutta tulisi rajoittaa, vaan sitä, että valtuutetuja pitäisi kouluttaa sanomaan asiansa lyhyesti ja tiivistetysti - oleellinen esiin ja liirum-laarumit pois.
- Yleisesti ottaen valmisteltaviin asioihin valtuutetuilla pitää olla parempi mahdollisuus perehtyä. Jos ei ole mahdollista perehtyä asioihin ennen kuin siihen pitäisi sitoutua, niin sitoutuminen ei onnistu. Joistakin asioista, kuten esim. sote, on tiedonsaanti mahdollistettu hyvin.
- Enemmän valtuustoseminaareja.
- Valtuuston info-tilaisuuksista on tullut valtuuston kokous ilman päätöksentekoa. Elisiellä puhutaan samat asiat ja mielipiteet kuin valtuuston kokouksissa. Tämä ei ole tehokasta ajankäyttöä. Ehdottomasti pitäisi muuttaa tilaisuuden luonne kyselytunniksi ja infonjakotilaisuudeksi. Puheet säästettäisiin itse valtuustoon.
- Valt. info kokouksessa ei mielipiteiden esitystä, ne kuuluvat valtuuston kokouksiin
- Selkeät säännöt tulisi olla paikanjakoon jo ennen paikanjakoa.
- aloitteiden nopeampaa käsittelyä
- Parempaa tiedotusta vireillä olevista asioista ja hyvissä ajoin, jotkut asiat tulevat melko myöhään valtuutettujen tietoon.
- Vapaamuotoisia seminaareja ja keskustelutilaisuuksia voisi olla silloin tällöin, niin että päästäisiin pohtimaan linjauksia ja yhteisiä päämääriä. Vaalien alla keskustellaan kiivastaakin erilaisilla foorumeilla, mutta sitten väliin jää aika jolloin tavataan vain valtuustossa.
- Valtuutettujen pitäisi keskittyä strategiaan linjauksiin ja niiden täytäntöönpanoon sekä valvontaan eikä sekaantua operatiivisiin asioihin. Valtuutettujen tulisi suuntautua tulevaisuuden kehittämiseen pitkällä aikavälillä ja unohtaa alueelliset ja paikalliset kärhämät, jotka estävät toiminnan kehittämistä. Olisi tietysti hyvä, jos samat henkilöt eivät aina olisi samoissa johtotehtävissä, jolloin jotain positiivista kehitystäkin voisi odottaa. Lautakuntiin tulisi valita ensisijaisesti valtuutettuja ja heidät tulisi sieltä jalkauttaa kuntalaisten palveluiden äärelle ja näyttää heille miten palveluita suunnitellaan tehtäväksi.

2. Millaiseksi arvioit yhteistyön toimivuuden valtuuston ja muiden osapuolten välillä?

N = 27

Ka. 3,96

Ka. 3,41

Ka. 3,78

Ka. 3,33

Ka. 3,67

Ka. 3,0

Ka. 2,85

Ka. 3,48

Ka. 3,11

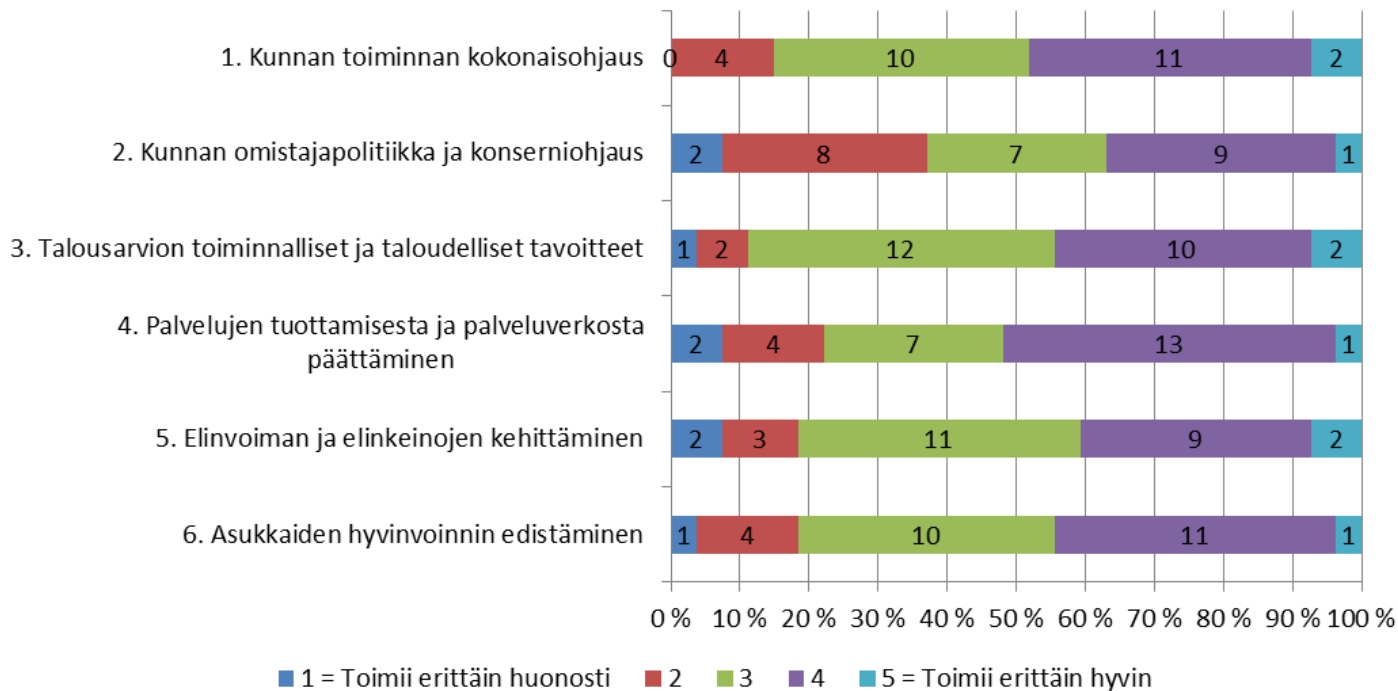
Ka. 3,26

Jos yhteistyössä on parannettavaa, mitä pitäisi tehdä? (N = 7)

- Viranhaltijan tehdessä oman päätösesityksensä, hänen ei pitäisi enää suostutella toimielintä äänestämään esitystään vastaan, niin kuin on käynyt esim. koulupuolella - salassa pidettävässä asiassa. Huonoa toimintakulttuuria ja omiaan heikentämään yhteistyökuvioita.
- Avoimmuutta tulisi lisätä ja plokkiutumisen lopettaa.
- Avoimuuden lisääminen, keskustelukulttuuria enemmän, pelon kulttuurin vähentäminen.
- Järjestöjä voisi kutsua valmisteluun mukaan - ei vain kuultavaksi. Meinaan tällä Tornion kamppailukeskuksen tilan vuokran tuen eväyksen järjettömyyttä.
- Lisää avoimuuksia ja enemmän tiedotusta mm. eri medioissa.
- Hallituksen pitäisi aktiivisemmin tiedottaa linjapäätöksistään valtuustoa. Jotkin asiat joista hallituksessa päätetään, muuttuvat merkittäviksi toimenpiteiksi ja valtuusto ei saa olla niistä 'pimennossa'. Tiedonkulku hallintokuntien välillä paranisi jos kaikki osallistuisivat valtuustoinfoihin. Kuntien välien yhteistyö on 2016-17 parantunut huomattavasti, koska sote (yhteinen vihollinen). Se voisi kuitenkin olla vieläkin tiivimpää, erityisesti Kemin ja Haaparannan kanssa.
- Avoimuus ja yhteisten päämäärien hakeminen sekä pienempienkin valtuustoryhmien huomioon ottaminen voisi auttaa pidemmällä aikavälillä.

3. Millaisina pidät valtuuston vaikuttamismahdollisuuksia seuraavien asiakokonaisuuksien osalta?

N = 27

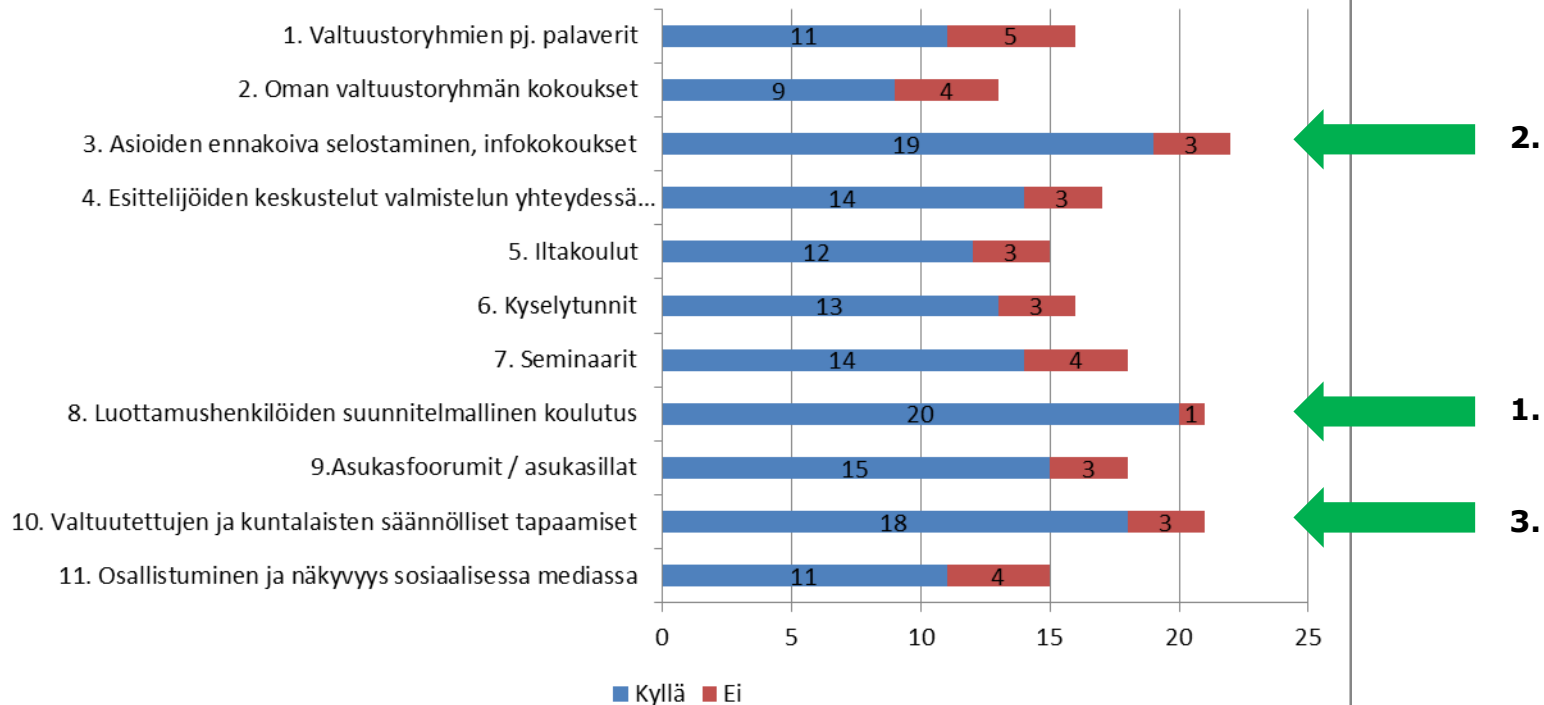

Jos vaikuttamismahdollisuuksia tulisi parantaa, mitä pitäisi tehdä? (N = 5)

- Valtuustoseminaarit infokokousten lisäksi voisivat parantaa keskustelun kautta monia asioita.
- Suurin osa hallintokunnista toimii hyvin valtuuston antamien ohjeiden mukaisesti. Jossakin tapahtuu "aisan yli potkimista" ja osaoptimointin, joka aiheuttaa kaupungille huomattavia taloudellisia menetyksiä.
- Lisää valtuustoryhmien välistä yhteistyötä.
- Ei alimitotettuja budjetteja. Todellisia talousarvioita.
- Valtuustoa pitäisi aktiivisemmin infota tytäryhtiöiden toiminnasta. Esittelyä strategisten tavoitteiden toteutumista kunnan kokonaisohjauksessa saisi olla enemmän - ei vain niitä tuloskortteja tiedoksi - erityisesti vast virkamiesten taholta

4. Mihin seuraavista työ- ja toimintamuodoista mielestänne tulisi erityisesti panostaa?

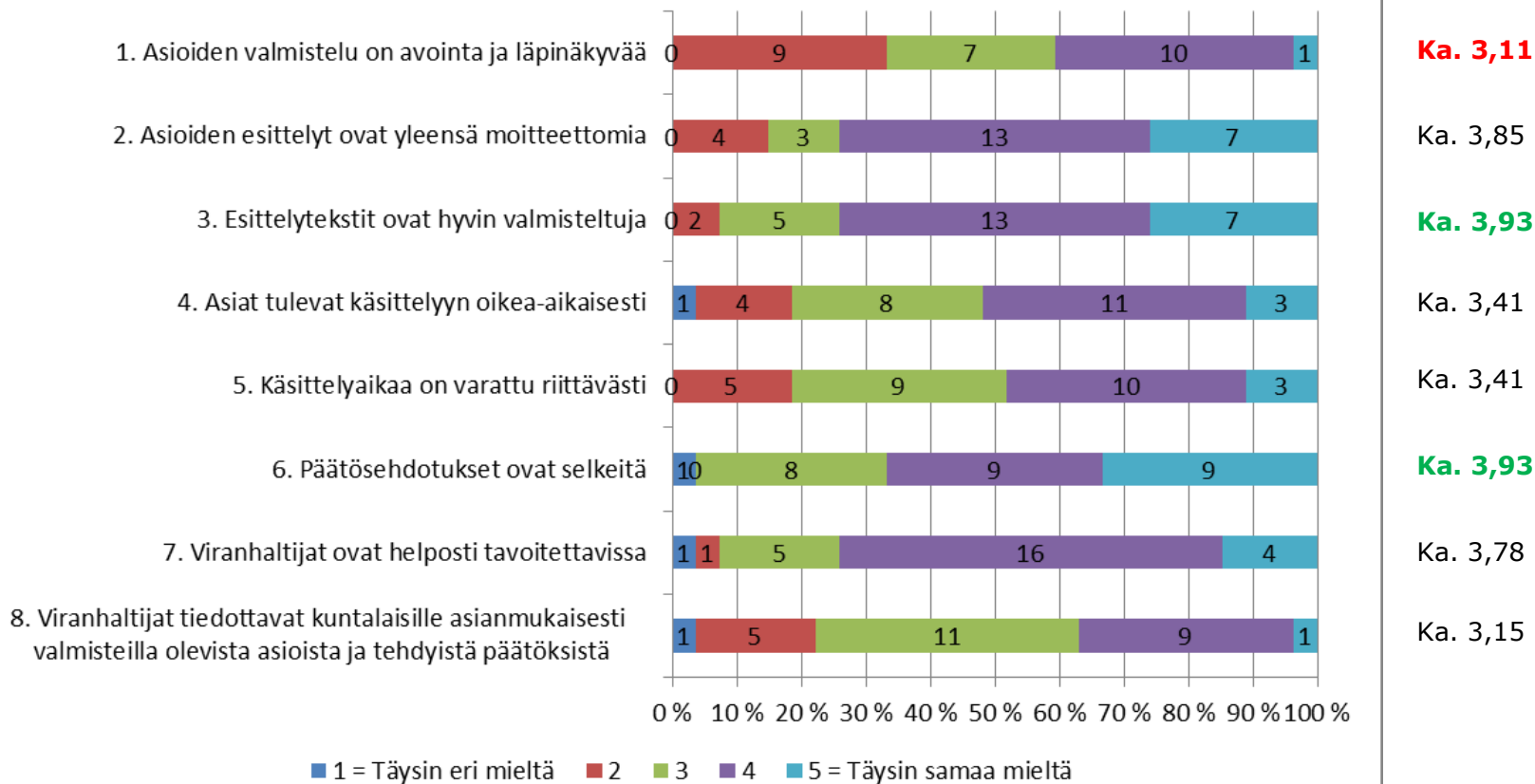

Muut kommentit:

- Aidot keskustelut valmistelijoiden ja niiden valtuutettujen kanssa joidenka osaamisalueessa valmisteltavat asiat ovat
- Osallistavan budjetoinnin kokeilun aloittaminen jollakin alueella/hallinnossa.

5. Miten arvioit kunnan viranhaltijatyöskentelyä?

N = 27

Jos viranhaltijatyöskentelyssä on parannettavaa, mitä pitäisi tehdä? (N = 6)

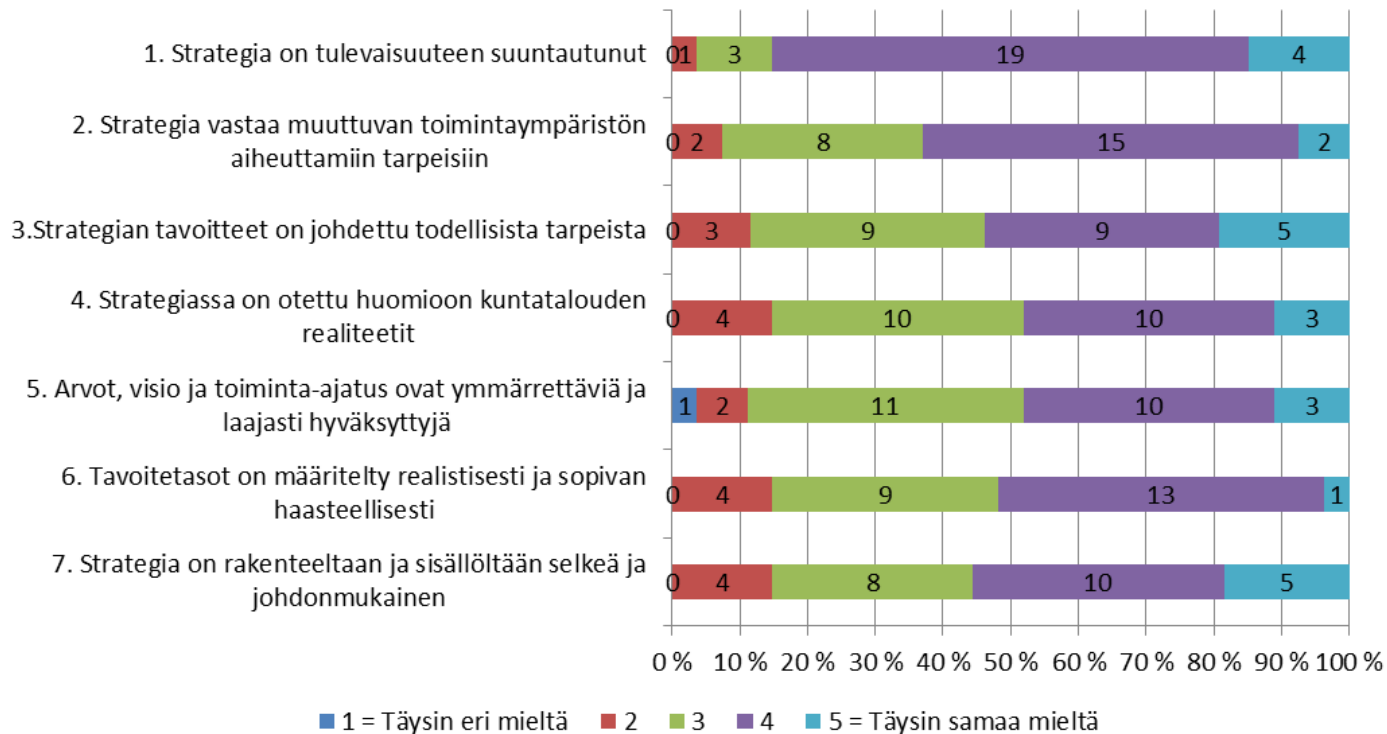
- Asioista tiedottaminen ja keskustelu, asian valmisteluvaiheessa. Kuntalaisille tiedottaminen saisi olla aktiivisempi.
- Talouspuolen asiat paremmin valmisteltava jatkossa. Talousjohtajan toimintaan painopiste tulevalla kaudella.
- Asiat tulisi tuoda esiin ennen kuin ne on niin valmiiksi valmisteltuja, ettei niihin voi enään vaikuttaa
- Asiat nuijitaan rutiinilla tai kiireellä. Missä luovuus, missä uusien ideoiden kokeilun intohimo.
- Usein asiat tulevat lautakuntiin täysin valmisteltuina vain päätöstä odottaen. Se ei ole kovin avointa, koska prosessissa ei käytännössä kuulla lautakuntaa. Käsittelyaikaa, ts aikaa perehtyä asioihin ei aina ole tarpeeksi. Päätösehdotukset ovat pääsääntöisesti selkeitä mutta joskus kiire tai asian monimutkaisuus tuottaa epäselviä päätösehdotuksia. Viranhaltijoille ruusuja asioiden perusteellisesta valmistelusta.
- Aktiivisempi sosiaalisen median käyttäminen tiedottamiseen olisi toivottavaa. Vanhemmille ihmisille tulee tarjota myös mahdollisuus tiedonsaantiin heille sopivilla tavoilla, esim eläkeläisyhdistysten tilaisuuksissa tms.

Osa B. Strategian arviointi

6. Miten hyvin nykyisen strategian sisältö ja rakenne tukevat toimintaa?

N = 26-27

Ka. 3,96

Ka. 3,63

Ka. 3,62

Ka. 3,44

Ka. 3,44

Ka. 3,41

Ka. 3,59

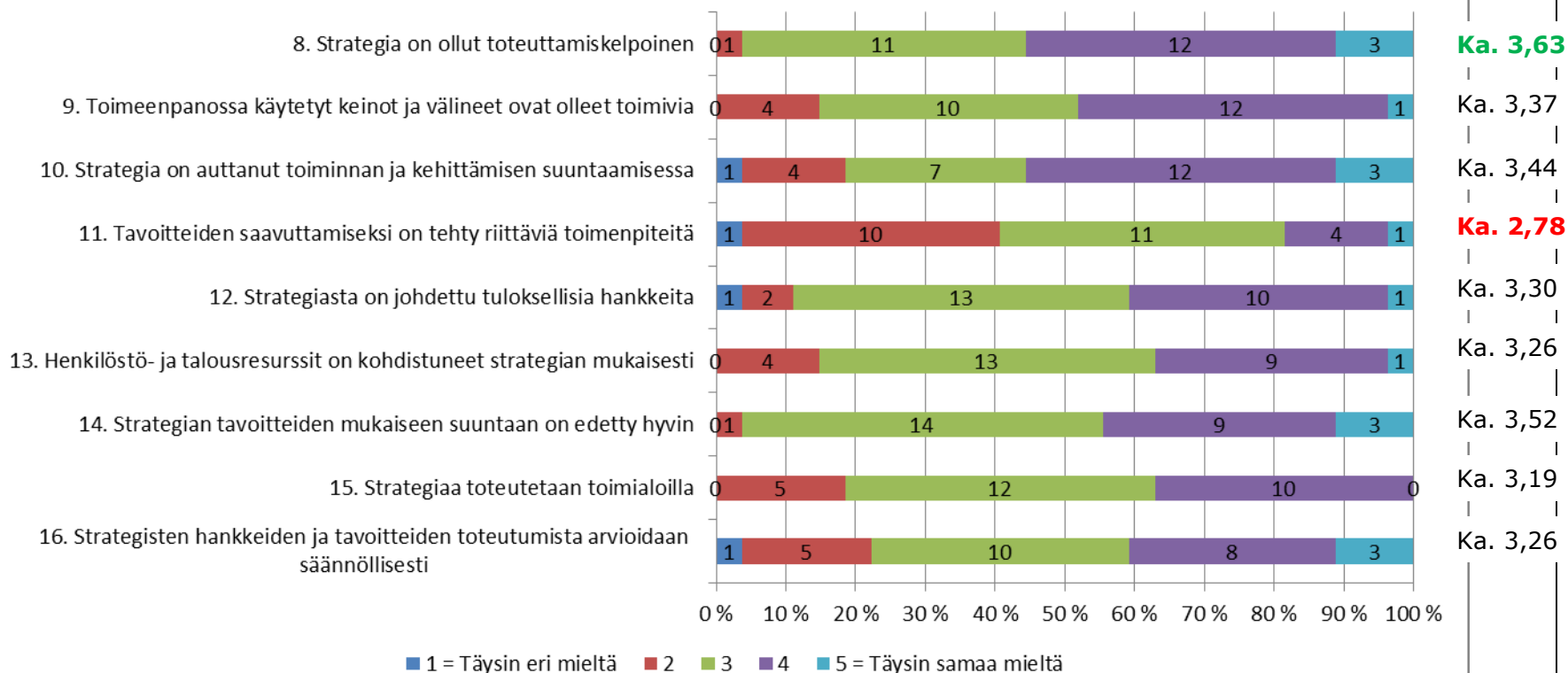
Millaisia tarpeita strategian sisällön ja rakenteen uudistamiselle on? N = 5

- Strategia on rakennettu hyvin mahdollistavaksi, mutta sen toteutuksessa ei ole varauduttu riittävästi tuleviin muutoksiin.
- Joustavuutta ja ketteryyttä strategiaan, koska ajan muutokset voivat olla nopeita. Painopiste pitää saada elinvoimaisuuden lisäämiseen ja nuorten asioihin.
- Uhat. Ilmastonmuutos on tosiasia ja se tulisi ottaa mukaan kaavoituksessa, energiapolitiikassa, rakentamisessa yms.yms.
- Arvot visio ja toiminta-ajatus eivät ole selkeitä. Strategiasta ei pysty pitämään hissipuhetta: tiivistämään 3 minuuttiin sitä mitä Tornion tavoittelee ja miten? Miksi esimerkiksi 'kestävä kehitys' on mukana arvoissa, kun päätöksenteossa siihen ei viitata koskaan? Strategia rönsyilee liian moniin suuntiin. Tulokorttien täyttäminen ei varmasti ole mitään herkkua, koska niiden kautta pitää yrittää vasta mustekalan lailla kiemurtelevaan kokonaisuuteen.
- Valtuuston tulisi nähdä muutoksen välttämättömyys. Paikallisia ja alueellisia rakenteita on rohjettava uudistaa, jotta pysyy mukana kehityksessä. Valtuutettuja on koulutettava aktiivisesti strategiseen ajatteluun.

N = 27

7. Entä miten hyvin strategian toteuttaminen on onnistunut?

Kommentit strategian toteuttamisesta N = 5

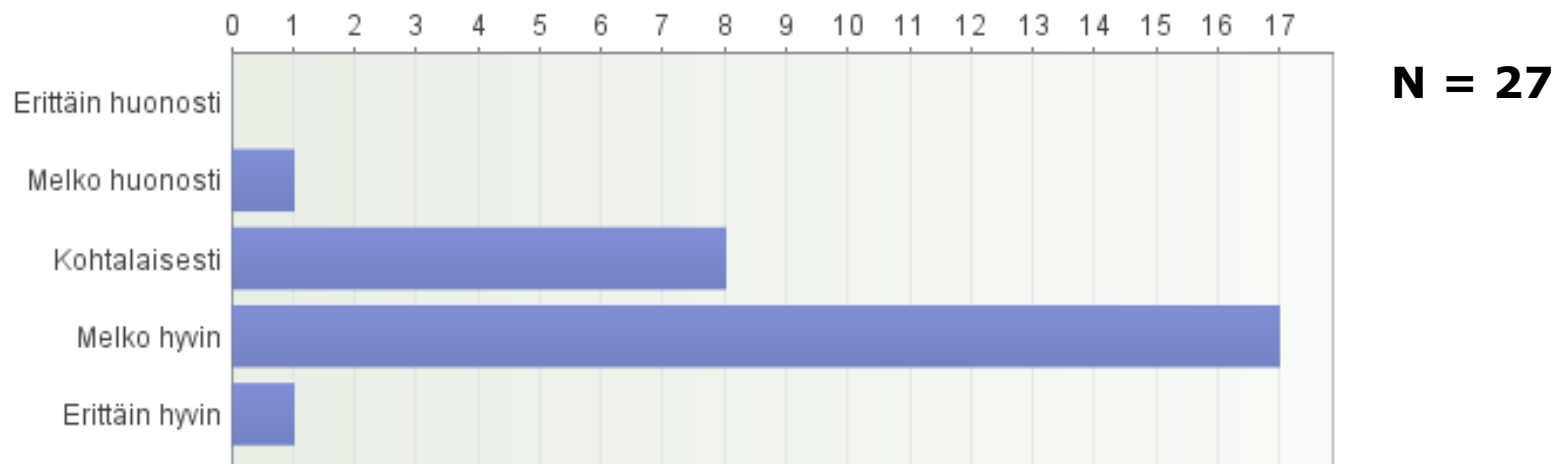
- Strategisten hankkeiden ja tavoitteiden arviointiin valtuustotasolla pitää kiinnittää huomiota. Eteenpäin katsominen on paikoin jäänyt pahasti jälkeen strategian tavoitteista ja sen suomista mahdollisuuksista.
- Enemmän pitää saada toimenpiteitä strategian toteuttamisen suhteen.
- Strategia on jäänyt tuntemattomaksi. Sitä ei ole monestikaan laavailtu hyväksymisen jälkeen. Tämän kyselyn asialliseen vastaamiseen tarvitsisi kaivaa strategia esille - ei ole nyt saatavissa.
- Meillä on kaupungin strategia ja meillä on kepun strategia.
- Strategian toteuttaminen kunnan päivittäisessä päätöksenteossa ja päätösten toimeenpanossa ts. kunnan päivittäisessä toiminnassa on haastavaa. Metatason arvoja kuten luovuus ja kestävä kehitys on vaikea soveltaa päivittäiseen päätöksentekoon. Tulokortit, jotka laaditaan strategian pohjalta, auttavat virkamiehiä ja luottamushenkilöitä näkemään yhteisen vision.

Osa C. Lopuksi

8. Miten valtuustotyöskentely on onnistunut kokonaisuutena valtuustokaudella?

66,6 % vastanneista oli sitä mieltä, että valtuusto onnistui valtuustokaudella 2013-2017 melko tai erittäin hyvin!

9. Missä tehtävissä tai millä osa-alueilla katsot valtuuston onnistuneen hyvin? Mainitse kolme onnistunutta asiaa. (N = 11)

- Valtuusto on keskusteleva
- Valtuusto on hyvä linkki seurata toimintaa radion välityksellä
- Valtuusto on ottanut kantaa eri kyselyihin hyvin perusteellisesti.
- Kaupungin virkakoneiston asenteiden muuttuminen positiivisemmaksi yrityselämää kohtaan.
- Kaavoituksen ajantasaisuus.
- Pakolaisten yllättävään tuloon reagoiminen
- Talouden kuntoon saattamisen yrityksissä ja toteutuksessa.
- Koulupuolen ratkaisuissa, koulu tuntuu toimivan.
- Elinvoimaisuuden lisäämisessä osittain, Team Botnian rooli parantunut.
- Yhteistyö poliittisella tasolla pääosin hyvää.
- Valtuusto saa tietoa valmisteilla olevista asioista.
- Lautakuntapaikkojen jako yms.
- Yhteisaloitteet yli puoluerajojen päätöksissään
- Talous on saatu plussalle.
- On panostettu elinkeinoelämään ja virkamiehet ovat tavanneet yrittäjiä ja kuunnelleet heidän toiveitaan (kaupunginjohtajasta on tullut positiivista palautetta)
- Hallintosääntö on saatu uusittua.
- On luotu pelisäännöt järjestöille jaettaviin avustuksiin.
- Uuden rakentamisena.
- Museo uudistui.
- Kaikki ymmärsi vammaisten uuden asumisen tarpeen.
- Nuorisotyötä arvostettiin

9. Missä tehtävissä tai millä osa-alueilla katsot valtuuston onnistuneen hyvin? Mainitse kolme onnistunutta asiaa. (N = 11)

- Talouden seuranta
- Uusien yritysten tukeminen ja kaupunkikuva
- Talous
- Torniota on pyritty puolustamaan yli puoluerajojen tällä kaudella enemmän, esim. koulutuskysymykset
- Kaupunginjohtajan valinta
- Talouden tasapainottaminen ja budjetointi.
- Hallintosäännön uudistaminen
- Sote-vaihtoehtojen valmistelu

9. Missä tehtävissä tai millä osa-alueilla katsot valtuuston epäonnistuneen? Mainitse kolme epäonnistunutta asiaa. Ja mihin pitäisi paneutua (N = 13)

- Valtuutettuna ei ole saanut riittävästi päätäntävaltaa kysymyksissä, joista on ryhmän kanssa eri mieltä vaan on joutunut äänestämään ryhmän kannan mukaisesti - painostus ei tunnu hyvältä.
- Valtuusto ollut kuunteleva osapuoli ei ohjaava.
- Valtuustoa ei ole kuunneltu hallituksen työskentelyssä.
- Yhteistyö toisten kuntien kanssa jäänyt vähälle.
- Veroäyriä jouduttu nostamaan.
- Valtuusto ei ole reagoinut mitenkään terveyskeskuspotilaiden valumiseen erikoissairaanhoidon ja sen aiheuttamiin lisäkustannuksiin.
- Länsipohjan soteen olisi pitänyt tarttua aikaisemmin, jolloin integraation tuoma hyöty olisi ehtinyt hyödyttää myös Tornion kaupunkia.
- Asioiden demokraattisessa sekä kaikki tasapuolisesti ja oikeuden mukaisesti mukaan ottavassa käsittelytavassa on epäonnistuttu.
- Omaishoito-, vanhustenhoito- ja työttömyysasiassa epäonnistumisia liikaa.
- Valtuutettujen asioihin perehtymisessä parannettavaa.
- Osavuosikatsausten perusteella tehtävä ennakointi ei ole toiminut realistisella tasolla.
- Kuntaliitokseen ei perehdytty riittävän hyvin. Olisikohan nyt SOTE- palveluiden järjestäminenkin helpompaa, jos olisimme suurempi kunta?
- Aloitteiden käsittely virkamiesten pakkopullaa
- Valta on virkamiehillä
- Lain mukaan meillä on oikeus kaikkeen tietoon, jonka valtuutettu (ei virkamies) katsoo tarpeelliseksi
- Kunnioitusta toisia valtuutettuja kohtaan parannettava. Esim. kun vaaditaan tietoa
- Pitäisi olla enemmän unelmia ja haaveita, koska ne voivat joskus toteutua
- Maapolitiikka: keinoja on - käyttöä ei.

9. Missä tehtävissä tai millä osa-alueilla katsot valtuuston epäonnistuneen? Mainitse kolme epäonnistunutta asiaa. Ja mihin pitäisi paneutua (N = 13)

- Seminaarit, Infot joskus
- Henkilöstöä ei ole saatu vähennettyä suunnitelmien mukaisesti.
- Sosiaalipalvelut eivät ole palvelu, vaan köyhäinhoitoa piiskalla. Säästöjen vaikutukset karkaavat, kun niistä tulee enemmän ongelmia kuin hyötyä. Hopearanta - case oli järjetöntä kulussien takaista suhmurointia ja korruptiota.
- Alueellisten palvelukeskuksien kehittämisessä, uusien rakennusalueiden ja palvelujen kehittämisessä esim kuituverkon rakentaminen
- Henkilöstön suhteen olevia tavoitteita ei ole saavutettu.
- Yhteistyö muiden kuntien kanssa haastavaa, siinä täytyisi ottaa enemmän roolia.
- Tiettyjen suunnitelmien toteuttaminen jäänyt vaiheeseen. Näitä on lähinnä sosterin puolella, mutta tulevaisuuden tilanne on niin haastava, että johtuu osittain siitä.
- Kulttuuritoimen strategisten linjausten toteuttaminen
- Kestävän kehityksen arvon/käsitteen tuominen päätöksentekoon ja siten myös toimenpiteisiin
- Kielikouluasian loputon vetkuttaminen, asiasta pitää tehdä SELVÄ ja LOPULLINEN päätös.
- Koulutoimen leikkauksien torjuminen
- Ympäristötoimen resurssien turvaaminen
- Uuden hallintosäännön testaaminen ja lautakuntatyöskentelyn tehostaminen